

ZBIORY OŚRODKA KARTA

1

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 22.01.1990
CZĘŚĆ PIERWSZA. (GODZ. 15.00)

INFORMACJE KRAJOWE

RADOM. Załoga Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Radomiu zaprotestowała przeciwko inicjatywie Miejskiej Rady Narodowej w Radomiu powołania na bazie części majątku przedsiębiorstwa samodzielnego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji. Oto fragment oświadczenia, podписанego przez Komisję Zakładową "Solidarności" i Zarząd Związku Branżowego: "Uważamy, że wszelkie reorganizacje, podziały istniejących przedsiębiorstw i powoływanie nowych, należy wstrzymać do czasu przeprowadzenia wyborów do samorządu terytorialnego i uchwalenia przez Sejm ustawy o własności komunalnej. Zwracamy uwagę, że minister gospodarki przestrzennej i budownictwa w swoich pismach skierowanych do wojewodów i prezydentów miast wojewódzkich wyraźnie nie zaleca wprowadzenia żadnych reorganizacji i zmian w przedsiębiorstwach komunalnych do czasu przeprowadzenia wyborów do samorządu terytorialnego. W takiej sytuacji decyzja o powstaniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji stanowi jawnie pogwałcenie stanowiska rządu, próby utrudniania wprowadzania reform gospodarczych i samorządowych. Odczytujemy ją jako próbę zabezpieczenia sobie stanowisk dla ludzi z tzw. aparatu i nomenklatury. (...) W przypadku powołania Miejskiego Przedsiębiorstwa organizacje związkowe bronić będą interesów załogi i stanowiska rządu poprzez wszelkie możliwe akcje protestacyjne". Stanowisko związków zawodowych poparła także rada pracownicza. Interwencję zapowiedział poseł Ziemi Radomskiej, Jan Łopuszański. (SIS)

RADOM. Załoga Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego przy Zakładach Metalowych w Radomiu jako pierwsza w województwie radomskim zorganizowała zbiórkę pieniędzy na Fundusz Daru Narodowego. Zebrano ogółem 120.870 tys. zł. (SIS)

RADOM. Załoga Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Radomiu przekazała 362 tys. zł na Fundusz Inicjatyw Społecznych i Gospodarczych rządu T. Mazowieckiego. Z apelem o zbiórkę wystąpiła Komisja Zakładowa "S". (SIS)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

BULGARIA

SOFIA. 21.01. telewizja radziecka w programie "7 dni" przekazała wiadomość, że władze szwajcarskie zamroziły warunkowo konto Ziolkowa. Bułgarska telewizja w ostatnich wiadomościach powtórzyła tę informację. (SIS-WAI)

SOFIA. Ruen Krumow, naczelnny redaktor tygodnika Bułgarskiej Partii Socjaldemokratycznej "Wolny Naród" oświadczył, że redakcja nie zobowiązywała się do wydania pierwszego numeru pisma z datą 24 stycznia. Powiedział on, że gazeta nie ukaże się, dopóki redakcja nie dostanie co najmniej jednego pokoju w zakładzie poligraficznym, zezwolenia pisemnego od przedsiębiorstwa Bułgarskiej Książki i Prasy i pisemnej oferty od drukarni. (SIS-WAI)

PLEWEN. 21.01. założono tu Niezależny Związek Młodzieży Demokratycznej. Mogą do niego należeć osoby od 16 do 36 lat. Związek będzie dążył wszystkimi legalnymi środkami do demokratyzacji

państwa, powstania systemu wielopartyjnego i gospodarki rynkowej. (SIS-WAI)

PŁOWDIW. Na konferencji Partii Demokratycznej potwierdzono przynależność tej partii do politycznego centrum. Uznano, że partia nie powinna ograniczać się tylko do elity intelektualnej – podjęto decyzję o umasowieniu partii. Wraz z innymi siłami demokratycznymi będzie ona popierała radykalne zmiany w kraju. (SIS-WAI)

SOFIA. Otwarta została wystawa karykaturzysty Todora Conewa. Od roku 1956 rysował on karykatury T. Ziwkowa. Kolekcja została skonfiskowana przez milicję w 1987 roku. Obecnie artysta zamierza wydać album. (SIS-WAI)

SOFIA. Dwa lata temu T. Ziwkow chcąc zjednać sobie część inteligencji przyznał podwyżki dziennikarzom i wykładowcom wyższych uczelni. Oświadczył on wtedy, że o "nauczycielach i lekarzach pomyślimy na późniejszym etapie pieriestrojki". Obecnie mają miejsce strajki i akcje protestacyjne służby zdrowia, domagającej się odwyżek płac. W grudniu 1989 r. Ministerstwo Oświaty podwyższyło pensję wszystkim nauczycielom niezależnie od stażu pracy i stanowiska o 60 lewa. Już wtedy niezależny ruch nauczycielski oświadczył, że nie zgadza się z tym ogólnym wyrównaniem. Nauczyciele bułgarscy ogłosili gotowość strajkową na 31 stycznia. Zadają oni odejście całego kierownictwa Ministerstwa Oświaty i Związku Nauczycielstwa, oraz sprawiedliwego wynagrodzenia. (SIS-WAI)

SOFIA. Gazeta "Patriot" z 18.01. opisując klub Władimira Ziwkowa, syna Todora stwierdza, że "oboje młodzi na razie nie są nigdzie zatrudnieni, mieszkają we własnej willi". Komentując to, gazeta "Narodna Mładeż" z 22.01. pisze: "Ciekawe, ilu obywatele bułgarskich może sobie pozwolić na własną willę. Nie wiemy, gdzie się znajduje ta willa, ani za jakie pieniądze i przez kogo została wybudowana. Jesteśmy jednak pewni, że Włodzimierz Ziwkow może sobie żyć świetnie jeszcze wiele lat, bez oficjalnych dochodów pieniężnych, tak jak to robił przez ostatnich kilkanaście lat". (SIS-WAI)

SOFIA. Dziennikarz Walentyna Ganczewa nadal prowadzi strajk rodowy. W końcu ubiegłego tygodnia kilka gazet centralnych oraz działacze Związku Bułgarskich Dziennikarzy zwróciły się do niej z apelem o zaniechanie strajku, ponieważ zmiany których się domaga nie mogą nastąpić w szybkim czasie. (SIS-WAI)

SOFIA. 22.01. zastrajkowała część kierowców autobusów. Rano nie było połączenia dzielnic zachodnich z centrum miasta. Kierowcy domagają się odwyżek płac i poprawy socjalnych warunków pracy. (SIS-WAI)

UKRAINA

KIJÓW. 21.01 zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami Ruchu Narodowego na Rzecz Przebudowy (NRU) na Ukrainie uroczyste obchody 71. rocznice zjednoczenia ziem ukraińskich. W Kijowie na uroczystym mitingu zebralo się około 120 tys. osób. O godz. 11.00 księży z Ukrainskiej Autokefalicznej Cerkwi Prawosławnej odprawili uroczystą liturgię w intencji Ukrainy. O godz. 12.00 żywy ludzki łańcuch połączył Kijów Lwów i Stanisławów. Przypuszcza się, że utworzyło go około 400 tys. osób (z Kijowa do Lwowa jest 540 km). Jak doniosła służba informacyjna Ukrainskiego Związku Helsińskiego z Kijowa, milicja nie utrudniała przebiegu uroczystości, ale starała się być pomocna. Żywy łańcuch od strony Kijowa otwierał szef NRU, pisarz Iwan Dracz. Obok cerkwi wywieszono wielki plakat z napisem: "Przez

okupanci". O godz. 13.00 na plac przy cerkwi św. Zofii zaczęli się schodzić uczestnicy mityngu, który rozpoczął się przed godz. 17.00 wystąpieniem pisarza Dmytra Pawłyckiego. Podczas odczytywania IV Uniwersalu Centralnej Rady i dokumentu z tego okresu, który uroczystie ogłaszał akt zjednoczenia Zachodnioukraińskiej Republiki Ludowej z Ukraińską Republiką Ludową w jedno niepodległe państwo powiewały tysiące ukraińskich flag narodowych. Około godz. 18.00 bezpośrednio po zakończeniu wiecu na placu św. Zofii wielki pochód ruszył w kierunku siedziby KGB, a potem pod gmach Rady Najwyższej URSSR. Skandowano hasła nawołujące do likwidacji KGB, usunięcia z Konstytucji zapisu o przewodniczącej roli partii, wyrażono votum nieufności dla rządu ukraińskiej republiki. Mityngi odbyły się tego dnia we wszystkich większych miastach Ukrainy. We Lwowie na podobnym Mityngu była obecna delegacja z Litwy oraz przedstawiciele mniejszości żydowskiej i ormiańskiej. Rozmach uroczystości porównuje się z 1919 rokiem. (SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 22.01.1990
CZĘŚĆ DRUGA. (GODZ. 17.00)

GDANSK. 20.01. na spotkaniu młodzieżowych organizacji niezależnych przyjęto kilka dokumentów.

Oświadczenie w sprawie decyzji Prezydenta odrzucającej apel KKW o przeprowadzenie referendum. "Decyzja W. Jaruzelskiego, odrzucająca apel KKW NSZZ "S" o przeprowadzenie referendum w sprawie przyszłości elektrowni "Żarnowiec", odbierająca społeczeństwu regionu gdańskiego prawo do współdecydowania o własnym losie, jest rażączym przykładem zlej woli Prezydenta, prowadzącej do unikania decyzji. Fakt wzięcia na siebie odpowiedzialności za życie głodującej w Gdańsku młodzieży wydaje się nie mieć dlań większego znaczenia. Stanowczo odrzucamy takie stanowisko i zobowiązujemy się do wsparcia wysiłków zmierzających do przeprowadzenia referendum silami społecznymi".

Stanowisko w sprawie rejestracji organizacji młodzieżowych.

"Dotychczasowy tryb rejestracji organizacji młodzieżowych i społecznych jest powszechnie krytykowany przez niezależne środowiska młodzieżowe. Umożliwia on celowe opóźnianie rejestracji przez aparat administracyjny średniego szczebla, blokujący niezależne inicjatywy społeczne. Dlatego też domagamy się znacznego uproszczenia procedury rejestracyjnej. Powinna ona polegać jedynie na wpisie do rejestru. Domagamy się zniesienia ustawy o młodzieży z dnia 22 maja 1986 r., która m.in. gwarantuje monopolistyczną pozycję skompromitowanych organizacji "młodzieżowych": ZSMP, ZSP, ZHP i ZMW. Uzyskany dzięki tej pozycji majątek wymienionych organizacji powinien być przekazany pod zarząd komisaryczny. Żadamy także usunięcia tych organizacji ze struktur MON, MSW, administracji państowej i zakładów pracy. Domagamy się także nowelizacji ustaw o stowarzyszeniach, uwzględniającej również możliwość podwójnej osobowości prawnej struktur młodzieżowych."

Stanowisko w sprawie obecności wojsk radzieckich w Polsce. "W związku z postępującym odprężeniem międzynarodowym w Europie, uznajemy obecność wojsk radzieckich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej za niewskazana i niepotrzebna. Dalsze ich stacjonowanie stanowi relikt odchodzącej epoki stalinowskiej i jest szkodliwe w obecnej sytuacji politycznej kraju. Domagamy się jak najszybszego wycofania wojsk radzieckich z terytorium Polski."

Deklaracja woli: "Zebrani dnia 20 stycznia 1990 roku w Gdańsku przedstawiciele niezależnych organizacji młodzieżowych deklarują wolę powołania wspólnego ciała porozumiewawczego, będącego organem opiniotwórczym i ośrodkiem wymiany informacji między naszymi organizacjami."

Powыższe oświadczenia podpisali przedstawiciele: Ruchu Młodzieży Niezależnej, Ruchu Młodzieży Solidarnej, Niezależnej Uni Młodzieży Szkolnej, Miedzyszkolnego Komitetu Solidarności, Młodzieżowego Koła Solidarności, Sekcji Młodych NSZZ, ZHR-u, NZS-u. (SIS)

WARSZAWA. Treść uchwał ogólnopolskiej narady organizacyjno-programowej PSL "Solidarność": "1. PSL "S" jest partią Ogólnonarodową. Problemy wsi i rolnictwa oraz ochrony naturalnego i kulturalnego środowiska człowieka, PSL "S" stawia w centrum swoich zainteresowań. 2. Jednym z celów PSL "S" jest cywilizacyjny i ekonomiczny awans wsi, osiedli i miast. Podstawowym warunkiem rozwoju tych społeczności jest samorządność, toteż za najważniejsze

zadanie uważamy przeprowadzenie wyborów terytorialnych. PSL "S" jest partią wywodzącą się z "Solidarności". Posłowie i senatorowie należący do naszej partii są członkami Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego. Dlatego również w wyborach terytorialnych kandydatów wystawiać będziemy przez Komitety Obywatelskie "Solidarność", by wspólnie z nimi wygrać te wybory. Wzywamy wszystkich członków PSL "S" do energicznego działania na rzecz wyborów terytorialnych. 3. PSL "S" powinno kreować naturalne przemiany wsi, dostosowując je do nowoczesnego rolnictwa, pamiętając o podstawowym znaczeniu gospodarki indywidualnej. PSL "S" będzie wspierać inicjatywy gospodarcze dotyczące rozwoju wsi, osiedli i miast. 4. Uczestnicy narady organizacyjno-programowej PSL "S" zwracają się do Posłów i Senatorów - członków naszego stromnictwa, aby w swoich wystąpieniach parlamentarnych przedstawiali swą przynależność nie tylko do OKP, ale także do kola klubowego PSL "S". 5. Konferencja programowa PSL "S" uznala za stosowne prowadzenie rozmów z przedstawicielami PSL i PSL "Odrodzenie", w celu wypracowania stanowiska co do możliwości połączenia. Ostateczne decyzje w tym zakresie podajmie pełnoprawny Zjazd PSL "Solidarność". (SIS)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

WĘGRY

BUDAPESZT. 21.01 odbyło się posiedzenie rządu, na którym omówiono między innymi działalność Służby Bezpieczeństwa. Stwierdzono, że wyświetcone ostatnio poczynania funkcjonariuszy MSW opieraly się na zarządzeniach wicepremiera z roku 1973 i 1975, które już wtedy były sprzeczne z konstytucją. Rada Ministrów unieważniła te przepisy, wprowadziła zakaz stosowania operatywnych metod i środków, zlikwidowała dowództwo grup operacyjnych i zarządziła natychmiastowe zaprzestanie likwidowania dokumentów. Rząd zapowiedział wyznaczenie komisarza rządowego do zajęcia się reorganizacją MSW, postanowił jednocześnie, że wydział bezpieczeństwa będzie podlegał Radzie Ministrów. Zdjęto ze stanowiska wiceministra spraw wewnętrznych F. Pallagiego, ustalono, że minister I. Horvath złoży sprawozdanie ze swojej działalności na posiedzeniu Parlamentu w dniu 23.01. (SIS-WAI)

BUDAPESZT. Miklos Tamas Gaspar wybrany przed tygodniem poseł z ramienia Związek Wolnych Demokratów (SzDSz) powiedział, że Węgry są jedynym krajem środkowoeuropejskim, w którym nie istnieje masowy ruch społeczny żądający w sposób zdecydowany zmiany systemu. Ma to pozytywne i negatywne konsekwencje. Stanowi to przyczynę braku dynamiki, niezbędnej do prawdziwych przemian, ale z drugiej strony daje szansę powołania stabilnych instytucji politycznych, trwałego rządu wyłonionego w oparciu o akceptację rzeczywistego programu. SzDSz chce takiego rządu, który nie tylko tolerowałby kontrolę, ale uważały ją za konieczną i poglady opozycji traktował jako uzupełnienie swej działalności. M.T. Gaspar wyraził umiarkowany optymizm twierdząc, że zdrowa polityka gospodarcza przyszłego rządu jest w stanie wyciągnąć gospodarkę węgierską z kryzysu. (SIS-WAI)

BUDAPESZT. 21.01. powstała na Węgrzech kolejna partia polityczna pod nazwą Front Narodowych Biedaków. W skład Frontu weszli bezdomni koczujący od kilku dni na Dworcu Południowym w Budapeszcie i osoby pragnące im pomóc. Jeden z przemawiających na dworcu powiedział: "Nie wy powinniście się wstydzić, że tutaj żyjecie, lecz społeczeństwo, które was do tego zmusiło". (SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 22.01.1990
 CZĘŚĆ TRZECIA (GODZ. 17.45)

KRAKÓW. 22.01. organizacja studencka KPN wraz z FMW rozpoczęły okupację budynku gmachu KW PZPR. Według niepotwierdzonych wiadomości otrzymanych z biura informacji i propagandy KPN, okupujących usunęli z budynku aktywiści PZPR. (SIS)

WARSZAWA. 22.01. komunikat biura informacji i propagandy KPN:
 "Pojawili się ostatnio anonimowe informacje sugerujące, jakoby KPN przeszła do całkowitej opozycji wobec rządu Tadeusza Mazowieckiego. Nie odpowiadają one prawdzie. Stosunek KPN do rządu nie uległ zmianie. Popieramy te działania rządowe, które uważamy za słuszne i występujemy przeciwko tym, które uważamy za błędne. KPN popiera działania rządu, które doprowadziły do podporządkowania Prokuratury Ministerstwu Sprawiedliwości oraz wystąpiły przeciwko polityce gospodarczej wicepremiera Balcerowicza, co m.in. znalazło wyraz w oświadczeniu Rady Politycznej KPN z 4.01. Wiele nadziei, które wiązaliśmy z rządem T. Mazowieckiego rozwiało się, a lista poczynań rządowych, wobec których jesteśmy w opozycji, niepokojąco się wydłuża. Być może doprowadzi to do sytuacji, w której KPN zdecyduje się do przejęcia do całkowitej opozycji. Zależało to będzie od postawy rządu. Ewentualne korektury w linii rządu, w polityce zagranicznej, likwidacji stanu nierównowagi politycznej w kraju oraz najpilniejsze - w polityce kraju, uczynią tę sprawę bezprzedmiotową." (SIS)

INFORMACJE ZAGRANICZNE

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 19-21.01. odbyła się konferencja ósmiu wschodnioeuropejskich Lig Członkowskich Miedzynarodowej Federacji Praw Człowieka (FIDH). Jak podkreślił przewodniczący Federacji Daniel Jacoby, jest ona najstarszą organizacją międzynarodową występującą na rzecz obrony praw człowieka. Pierwszy jej zjazd odbył się w 1923 roku. Doświadczona wojenne i doświadczenia totalitaryzmu doprowadziły FIDH do przekonania, że nie wolno zaniedbywać wolności demokratycznych na rzecz praw socjalnych i gospodarczych. W latach 60. i 70. FIDH oparła się o międzynarodowe instytucje kontroli praw człowieka; jest stowarzyszonym członkiem Rady Europejskiej i ONZ. Jedna z lig członkowskich jest również Komitet Obrony Niesprawiedliwie Przesładowanych (VONS), który wspólnie z sekretariatem FIDH organizował praską konferencję. VONS stał się liga członkowską FIDH w okresie procesu sądowego członków VONS w 1978 roku, skazanych za występowanie w obronie więźniów politycznych i niesprawiedliwie prześladowanych obywateli czechosłowackich.

Poza członkami VONS w konferencji praskiej wzięli udział przedstawiciele paryskiego kierownictwa FIDH oraz przedstawiciele lig członkowskich z Austrii, Włoch, Belgii i Wielkiej Brytanii. Wśród gości znajdował się były czechosłowacki minister spraw zagranicznych i przewodniczący czechosłowackiego Komitetu Helsińskiego Jiri Hajek oraz profesorowie z uniwersytetu Harvarda. W obradach wzięli udział delegaci z prawem głosu z ósmiu państw wschodnioeuropejskich: z nowopowstałej ligi NRD, nie będącej dotychczas członkiem FIDH, z Polski, Węgier, Bułgarii, Rumunii, ligi armenskiej (przedstawiciele emigracji paryskiej) i liczna delegacja z Jugosławii, złożona ze Słowenów i Albańczyków z Kosowa.

Pierwszego dnia wystąpili na konferencji przedstawiciele

poszczególnych lig członkowskich; zapoznali uczestników z pracą lig i sytuację praw człowieka w swych krajach. Dalsze prace konferencji przebiegły w trzech komisjach, które zaproponowały trzy rezolucje programowe przyjęte przez plenum.

Pierwsza z rezolucji dokonuje oceny możliwości lig członkowskich w nowych warunkach i podkreśla podwójną niezależność FIDH i lig członkowskich – od państwa i jej organów oraz od konkretnego kierunku politycznego. Ligi członkowskie mają stanowić określoną przeciwwagę wobec sił oficjalnych (nawet gdyby reprezentowali je członkowie lig – jak w Czechosłowacji: Vaclav Havel i Jiri Dienstbier) Funkcjonariusze państwowi nie tracą członkostwa w FIDH i ligach członkowskich, ale nie mogą równocześnie sprawować w nich żadnych funkcji.

Druga rezolucja wyraża wspólne żądania lig członkowskich wobec nowych organów państwowych w krajach wschodnioeuropejskich. Dotyczy ona przede wszystkim uznania prawa do ingerencji w sprawy państwa w zakresie praw człowieka, konstytucyjnej kontroli realizacji tych praw, zgodności konstytucji, praw, zarządzeń i praktyki z przyjętymi zobowiązaniami międzynarodowymi, uczenia młodzieży szkolnej praw człowieka i zniesienia kary śmierci.

Trzecia rezolucja, dyskutowana kilka godzin i nie przyjęta jednomyślnie, dotyczy położenia mniejszości narodowych w dzisiejszej i przyszłej Europie. Rezolucja odrzuca koncepcję państwa narodowego, jako niemożliwą do przyjęcia w dalszym rozwoju europejskim, wzywa do likwidacji wszelkich barier między narodami i połączenia się w braterską i pokojową całość – Europe sfederalizowaną politycznie. Uznaje za niemożliwą do przyjęcia postulowana odpowiedzialność zbiorową narodu wobec narodu i opowiada się przeciw dyskryminacji zbiorowej. Rezolucja określa też prawa mniejszości narodowych, przede wszystkim w dziedzinie kultury. Proponuje ona powołanie organu międzynarodowego dla mniejszości narodowych, który nie miałby wyłącznie charakteru konsultacyjnego. Organ ten miałby prawo kontrolować i decydować o prawach kulturalnych mniejszości narodowych.

Konferencja przyjęła przez aklamację dwie rezolucje nadzwyczajne. W pierwszej rezolucji konferencja wypowiada się przeciwko pogromom w Azerbejdżanie i wzywa władze radzieckie do zapewnienia Ormianom bezpieczeństwa oraz politycznego i demokratycznego rozwiązania problemu Górnego Karabachu. Wyrażono pragnienie, aby liga ormiańska rozpoczęła dialog z przedstawicielami Azerów. FIDH zamierza wysłać do Azerbejdżanu misję informacyjną. W drugiej rezolucji uczestnicy konferencji domagają się od władz Bułgarii uwolnienia członka Niezależnego Stowarzyszenia Praw Człowieka Kostadina Iwanowa, od władz Jugosławii – zwolnienia więźniów politycznych w Kosowie. (SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 22.01.1990
CZĘŚĆ CZWARTA (GODZ. 21.00)

WIADOMOŚCI KRAJOWE

KATOWICE. 17.01. posłowie OKP województwa katowickiego wystosowali następujący list do ministra przemysłu T. Syryjczyka: "My, niżej podpisani posłowie z OKP, reprezentujący Górnego Śląsk, zwracamy się do Pana Ministra z wnioskiem o podjęcie niezbędnych działań i niezwłoczne zwrócenie się do Prezydium Sejmu o wyrażenie zgody na odwołanie ze stanowiska dyrektora generalnego Współnoty Węgla Kamiennego posła Jana Szlachty. Posel Jan Szlachta zajmuje stanowisko dyrektora generalnego WWK od samego utworzenia tej struktury, tj. od października 1987 r. W okresie tym nie tylko nie osiągnięto żadnego postępu w zakresie reformowania górnictwa węgla kamiennego, a wręcz przeciwnie, doprowadzono do wielu wynaturzeń. Od wielu lat załogi górnicze domagają się głębokich reform, lecz bezskutecznie. Dziś, kiedy od kilku tygodni obserwujemy proces autentycznych reform wprowadzanych przez rząd, który akceptuje zdecydowaną większość społeczeństwa, właśnie WWK kierowana przez posła Jana Szlachtę i podległe jej jednostki organizacyjne, a także bardzo wielu dyrektorów kopalń prowadzą niezwykle destrukcyjną działalność, totalnie blokując wdrażanie reformy gospodarczej. W okresie ostatnich 2 lat załogi kopalń wielokrotnie domagają się zarówno zmian organizacyjnych, jak i kadrowych na najwyższych szczeblach kierowania i zarządzania górnictwem. Bezskutecznie. Dalsze panowanie nomenklatury górniczej powoduje, że reforma w tej branży odbierana jest przez załogi górnicze li tylko jako zabiegi kosmetyczne, niewiele z reform mające wspólnego. Dlatego, mając świadomość, że chwila jest historyczna, że jest to praktycznie być albo nie być nie tylko dla reformy, ale również dla tego rządu, zobowiązani jednocześnie przez swoich wyborców do podjęcia koniecznych działań, wniosek przedstawiony na wstępie uważamy za pełni uzasadniony." (SIS)

KATOWICE. 19.01. Komunikat z rozmów Krajowej Komisji Górnictwa NSZZ "S" z dyrektorem generalnym w Ministerstwie Przemysłu, doc. J. Macieja, pracownikami MPiPS, Ministerstwa Finansów oraz prezesem Rady nadzorczej WWK. "Omówiono problemy przedstawione ministrowi przemysłu przez KKG "S". W sprawie zmiany ustawy o utworzeniu Współnoty Węgla Kamiennego umożliwiającej powoływanie i odwoływanie dyrektorów przedsiębiorstw w trybie ustawy o przedsiębiorstwie państwowym postanowiono wprowadzić autopoprawkę. Postulowana nowelizacja ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin w kierunku umożliwienia zatrudnienia emerytów pobierających pełne wynagrodzenie i 75 procent emerytury (art. 12 ust. 2) oraz umożliwienia pracownikom dołowy, którzy przepracowali 25 lat pod ziemią niezależnie od wieku i zajmowanego stanowiska, przejście na emeryturę, została przedstawiona w ten sposób, iż KKG wystąpi z wnioskiem do ministra pracy i polityki socjalnej o skreślenie art. 19 ust. 2 powyższej ustawy i przejście na zasady ogólnie obowiązujące. Rady pracownicze, po jak najszybszym ukonstytuowaniu się, dokonują przeglądu stanowisk pracy i ich obsady. Do czasu powołania rad pracowniczych, sprawy te powinny być rozwiązane przez dyrekcje i związki zawodowe na szczeblu przedsiębiorstwa. Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej do końca lutego 1990 zgodnie z kompetencjami ustawowymi zdecyduje o rozszerzeniu wykazu stanowisk objętych półtorakrotnym przeliczeniem czasu pracy dla wszystkich pracowników zatrudnionych pod ziemią. W razie konieczności zmian ustawowych, KKG "S" wystąpi do posłów OKP o podjęcie stosownej inicjatywy"

ustawodawczej. W sprawie zagwarantowania konkursów na dyrektorów w przedsiębiorstwach górniczych po wybraniu rad pracowniczych przyjęto, że konkursy te będą miały charakter obligatoryjny. Do czasu ukonstytuowania się rad pracowniczych minister przemysłu w indywidualnych przypadkach rozpatrzy odpowiednio umotywowane wnioski przedstawicielom załóg. Postulowane wyłączenie z podstawy opodatkowania podatkiem od wzrostu wynagrodzeń 1990 r. przyrostu wartości deputatu węglowego wynikającego ze zmian cen węgla zostało skomentowane przez specjalistę z ministerstwa finansów. W ustawie o podatku od wzrostu wynagrodzeń ministrowie nie mają delegacji jakiejkolwiek zmiany w 1990 roku. W związku z tym KKG "S" oświadcza, że wystąpi z wnioskiem do Sejmu RP o zmianę ustawy lub wyłączenie z funduszu wynagrodzeń przyrostu wartości deputatu węglowego oraz zaliczenie go w ciężar kosztów działalności przedsiębiorstwa. Sugestia urealnienia odpisów podstawowych na fundusz socjalny i przyjęcia jako bazy czwartego kwartału ub.r. została skomentowana następująco: przygotowywany obecny projekt nowelizacji ustawy o zakładowym funduszu socjalnym w stosunku do dotychczasowego przewiduje upoważnienie dla ministra pracy i polityki socjalnej do ustalenia w porozumieniu z ministrem finansów dodatkowego odpisu na fundusz socjalny dla uczestników kolonii i obozów. W projekcie tym proponuje się również zwiększenie tego funduszu dla emerytów i rencistów z 15 do 25 procent oraz możliwość zasilenia zakładowego funduszu socjalnego środkami zakładowego funduszu mieszkaniowego. Projekty zmian są obecnie konsultowane z ogólnokrajowymi organizacjami związkowymi. Propozycja wyłączenia z podstawy opodatkowania wynagrodzeń obciążających koszty całokształtu działalności wynikających z przyrostu dniówek przepracowanych w soboty i niedziele w miesiącu obliczeniowym w porównaniu do miesiąca bazowego tj. września 1989 r. została przekazana ministrowi przemysłu, który wystąpił do ministra finansów pismem z dnia 16 stycznia 1990 r. z propozycją wyłączenia kwoty wynagrodzeń za pracę w dodatkowe dni wolne, zarówno z wynagrodzenia bazowego, jak również okresów podatkowych w 1990 roku. KKG "S" popiera ten wniosek. Postulowana zmiana na stanowisku dyrektora generalnego Wspólnoty Węgla Kamiennego została przyjęta przez ministra przemysłu do realizacji zgodnie z obowiązująca procedura. Przyjęto również informacje, że w dniu dzisiejszym rada nadzorcza WKK wyrazila votum nieufności wobec dyrektora generalnego WKK. Sugerowana zmiana zarządzenia nr 21 MGiE z 11 lipca 1986r w sprawie stanowisk kierowniczych w zakładach górniczych została przyjęta. Prezes rady nadzorczej WKK wystąpił dnia 8 stycznia 90 r. do ministra przemysłu z pismem w powyższej sprawie. W kwestii uregulowania sytuacji prawnej i rozliczenia finansowego przedsiębiorstwa zaopatrzenia górnictwa KKG "S" zgłasza wniosek o likwidację PZG. Ministerstwo Przemysłu przychylając się do wniosku KKG "S" zorganizuje spotkanie do dnia 27 stycznia 90 r. z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Rynku Wewnętrznego, związków zawodowych i innych zainteresowanych stron, na którym zostaną ustalone konkretne działania zmierzające do realizacji wniosku i właściwego zagospodarowania majątku i personelu PZG. W celu zapobieżenia zakłóceniom w pracy kopalń spowodowanych zatorami finansowymi zostaną podjęte natychmiastowe działania w celu zlikwidowania ich zadłużenia wobec fabryk maszyn górniczych i zakładów transportowych. W tym celu środki pochodzące ze sprzedaży 35 milionów dolarów z konta dewizowego WKK, powinny być użyte do uregulowania zadłużenia centrali zbytu węgla wobec kopalń i wobec zakładów zaplecza. KKG "S" zwróci się do zarządu WKK o przedstawienie sposobu rozdysponowania na poszczególne kopalnie i zakłady zaplecza środków pochodzących ze sprzedaży wyżej wymienionych dewiz. Propozycja demonopolizacji zbytu

węgla, do czasu pełnego ujętykowienia i ustalenia jednolitego dla wszystkich odbiorców została przedyskutowana. Projekt nowego cennika węgla opracowany zgodnie z koncepcją reformy górnictwa zatwierdzony przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów i Radę Ministrów uwzględniający asortyment, kaloryczność, zasiarczenie oraz cenę zbytu dla kopalni (bez kosztów transportu) zostanie przekazany do Ministerstwa Finansów w terminie do końca stycznia 1990 roku. Ministerstwo Przemysłu zostało zobowiązane przez KERM do końca lutego br. do przedłożenia koncepcji organizowania giełdy węgla w drugim kwartale br. Do czasu wprowadzenia giełdy węgla Ministerstwo Przemysłu rozważy możliwość sprzedaży części węgla poza centralą zbytu węgla. Zadanie przeprowadzenia badań radioaktywności złóż oraz podziemnych zbiorników wodnych przez ekspertów Państwowej Inspekcji Pracy i Inspektoratu Medycyny Pracy zostało omówione. Dyrekcja Głównego Instytutu Górnictwa ma obowiązek ujawnić i upowszechnić wyniki badań przeprowadzonych przez laboratorium radiometrii tego Instytutu. Dyrekcje kopalń spowodują przestrzeganie przepisów dotyczących skutków promieniowania i przeprowadzą systematyczne szkolenie załóg na ten temat. W trakcie dyskusji omówiono również problem zmian w strukturze wynagrodzeń. Uzgodniono konieczność przyśpieszenia prac nad protokołem nr 10. do porozumienia branżowego. Zmiany wynikające z tego protokołu powinny zwiększyć udział płacy zasadniczej względem elementów ruchomych. Ponieważ powyższe problemy będące przedmiotem rozmów dotyczą całej branży górnictwa węgla kamiennego i niektóre z nich były zgłoszone również przez Federację Związków Zawodowych Górników, wymagają one dodatkowego uzgodnienia z Federacją i Związkiem Zawodowym pracowników dozoru technicznego. Podpisanie ustawy nastąpi po dokonaniu tych uzgodnień." (SIS)

KATOWICE. 22.01. wyruszyła 24-tonowa ciężarówka z darami dla Rumunii (odzież, koce, żywność, leki, sprzęt medyczny). Dary te zebrano od społeczeństwa Górnego Śląska i Zagłębia Górnospółskiego Towarzystwo Charytatywne. 22.01. wracają do Rumunii sieroty, które przebywały trzy tygodnie u rodzin śląskich. Pobyt 30 rumuńskich dzieci zorganizowało Górnospółskie Towarzystwo Charytatywne. (SIS)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

CZECHOSŁOWACJA

PRAGA. 21-22.04. Papież Jan Paweł II odwiedzi Czechosłowację. 23.04. papież zamierza udać się do Polski, aby wziąć udział w uroczystościach ku czci św. Wojciecha. (SIS-WAI)

PRAGA. 24.01. Komisja Wojskowa Studenckiej Unii Stawowskiej, Niezależne Stowarzyszenie Pokojowe i Klub Pokojowy Johna Lennona zorganizują na Rynku Staromiejskim demonstrację w związku z nowelizacją prawa obronnego. Organizatorzy zgromadzenia żądają wprowadzenia zastępczej służby wojskowej, likwidacji studium wojskowego na wyższych uczelniach przy zachowaniu 9-miesięcznej służby wojskowej dla absolwentów szkół wyższych, możliwości odbywania praktyk religijnych w jednostkach wojskowych oraz publicznego omawiania problemów wojskowych. (SIS-WAI)

PRAGA. 22.01. w imieniu Centrum Koordynacyjnego Forum Obywatelskiego Petr Pithart i Petr Uhl przyjęli następujące stanowisko w sprawie stosunków polsko-czechosłowackich: "Wnosimy, aby odnowione zostały kontakty przygraniczne między Polską i Czechosłowacją. Na podstawie naszych informacji, kontakty takie nie pociągałyby ze sobą niekorzystnych konsekwencji gospodarczych. Sprawa jest pilna -

obecny stan prawny uniemożliwia swobodne kontakty członkom rodzin mieszkającym po obu stronach granicy. Problem ten należałoby rozwiązać zanim umożliwi się wszystkim obywatelom swobodne podróżowanie między oboma państwami. Popieramy żądanie poprawy odbioru programu telewizji polskiej na terenie Czechosłowacji - w tym celu należałoby unowocześnić stację przekaznikową w Voticach. Jesteśmy przekonani, że zmiany, jakie zachodzą obecnie w polityce państwa wobec Kościoła, pozwala naprawić wszystkie minione krzywdy. Przykładem takiej krzywdy było administracyjne przeniesienie sześciu księży katolickich z ziemi cieszyńskiej do środkowych Moraw. Domagamy się, aby duchowni ci mogli powrócić między wiernych narodowości polskiej." (SIS-WAI)